Aaltjes tot nu toe

Tekst: Henk van den Berg
teelt- en bedrijfsadvies
0252-340 301 / 06-513 122 07
Fotografie: René Faas

De beheersing van plantparasitaire aaltjes lijkt nog niet te lukken in de vasteplantenteelt. Terwijl het probleem onveranderd groot is, is het inzicht nog bijzonder klein. Er worden nog steeds te weinig monsters genomen. Probleem is dat een enkel aaltjesmonster wel extreem belangrijk is, maar helemaal niets zegt over het verloop van deze besmetting. Om inzicht te krijgen zul je de diverse percelen moeten volgen door de bemonstering te herhalen. De afgelopen jaren lijkt de aanwezige populatie op de wel bemonsterde percelen zich namelijk nogal grillig te gedragen. Het komt erop neer dat een perceel met lage besmetting, waar een gevoelig gewas op wordt geteeld, voor een zware besmetting kan zorgen.

INUNDEREN

Er zijn diverse methoden om aaltjes terug te dringen. Tot op heden werd er het meest vertrouwd op de chemische methode, maar door de beperking van de toelatingen heeft dat zeker geen toekomst meer. Hier komt nog bij dat de middelen helemaal niet zo goed werken als wordt aangenomen. Het lijkt soms meer op onderdrukking dan bestrijding. Andere methoden zijn groenbemesters, braak laten liggen, en inunderen. Al deze methoden hebben zo hun eigenaardigheden. Bij inunderen geldt dat de methode in de zomer heel anders werkt dan in de winter. Aangezien vasteplantentelers hun percelen in de winter leeg hebben, lijkt dat de meest geschikte periode. Omdat duidelijk is dat de werking in de winter minder is, wordt er een langere periode aangehouden. De afgelopen winter hebben een paar percelen onder water gestaan. Omdat het niet echt heeft gevroren, is de behandeling technisch gezien optimaal verlopen. Als het echt had gevroren, was het water onder het ijs weggezakt en was er waarschijnlijk erg weinig werking geweest. Toch blijkt na meting dat de werking tegen aaltjes niet optimaal is geweest. Hoewel er een echte vermindering is bereikt, zijn de percelen niet aaltjesvrij. Omdat aaltjesvrij voor het telen van gevoelige gewassen een noodzaak is, is deze methode dus niet betrouwbaar. Als een optimaal effect van inunderen nodig is, moet dit in de zomer gebeuren. Dat kost geld omdat er dan niet wordt geteeld, maar het is op dit moment de enige manier om met succes te inunderen. Misschien is deze uitspraak gezien de geringe ervaring voorbarig, maar op dit moment is er geen betere informatie.

ZWARTE BRAAK

Zwarte braak lijkt in de strijd tegen wortellesieen wortelknobbelaaltjes wel goed te lukken. Toch is ook deze behandeling niet probleemloos. Bij zwarte braak moet het perceel echt helemaal schoon zijn. Er mogen dus geen planten op groeien. Dit houdt in: ook geen enkel onkruidje. Dit laatste vraagt enorm veel discipline en is met het huidige onkruidbestrijdingsmiddelenpakket best lastig. Steeds terugkerende grondbewerking zou een oplossing zijn als de zandgronden niet direct zouden stuiven. Als de grond niet helmaal schoon is, is zwarte braak op z'n minst een net zo onbetrouwbare behandeling als inunderen in de winter. Hierbij komt dat zware braak voor de conditie van de grond (bodemleven en structuur) verre van optimaal is. Het telen van groenbemesters kan dit voorkomen, maar heeft ook weer zijn kanttekeningen. Bekend probleem bij groenbemesters is dat niet alle aaltjes worden bestreden en er zelfs bepaalde aaltjes in de hand worden gewerkt. Als dus niet precies duidelijk is welke aaltjes er in de grond zitten, kan het gebruik van groenbemesters averechts werken. Zonder goed inzicht in de aaltjespopulatie is dit dus te gevaarlijk. Ook voor groenbemesters geldt dat er geen andere planten (onkruid) mogen staan. Bij groenbemesters is het manco de informatie die nodig is: inzicht in de aaltjespopulatie van de grond en inzicht in de nevenwerking van gewassen die als groenbemesters worden gebruikt.

CONCLUSIE

Eigenlijk moeten we concluderen dat we te weinig praktijkervaring hebben om een betrouwbaar protocol op te stellen. Zorg daarom dat je meer ervaring krijgt. Probeer dingen uit en communiceer dit, zodat we niet allemaal opnieuw het wiel hoeven uit te vinden. Gestart moet allereerst worden met het verkrijgen van beter inzicht in de besmetting door het nemen van veel meer aaltjesmonsters.

